

Ontwerp startbeslissing signaalgebied

MEERTSELSTRAAT (SG_R3_NET_36)

AARSCHOT

STATUS/VERSIE: goedgekeurd door de Vlaamse Regering op 31/03/2017

LEESWIJZER

Op 31/03/2017 nam de Vlaamse Regering een beslissing over de vervolgstappen (vervolgtraject en beleidsopties) voor dit signaalgebied. Deze beslissing kadert in de uitvoering van de conceptnota (VR 29 maart 2013) met de aanpak voor het vrijwaren van het waterbergend vermogen in kader van de korte termijnactie van het groenboek Beleidsplan Ruimte Vlaanderen.

Deze fiche beschrijft voor het signaalgebied “Meertselstraat” de gekozen beleidsopties (ontwikkelingsperspectief) en het vervolgtraject op basis van een ontwerp-startbeslissing, zoals voorbereid door de Coördinatiecommissie Integraal Waterbeleid.

Hoofdstuk 1 geeft een algemene situering van het signaalgebied weer en hoofdstuk 2 motiveert de afbakening van het signaalgebied. Hoofdstuk 3 beschrijft de overstromingsgevoeligheid van het signaalgebied en in hoofdstuk 4 worden de diverse visies op dit gebied besproken.

Hoofdstuk 5 omvat een korte weergave van het overleg dat met de betrokken lokale besturen gevoerd werd.

In hoofdstuk 6 wordt aangegeven voor welke beleidsoptie(s) gekozen is/zijn en welk instrument en/of initiatiefnemer hieraan gekoppeld zijn. Naargelang de rol van het signaalgebied voor het behoud van waterbergend vermogen en het algemeen beoordelingskader, zoals opgenomen in de omzendbrief LNE/2015/2, om nieuwe ontwikkelingen in overstromingsgevoelig signaalgebied te beoordelen, werd een keuze gemaakt tussen de volgende 3 opties:

1. Optie A - beperkte randvoorwaarden (type infiltratie, waterconservering,..)
indien de bestemming compatibel blijkt met het waterbergend vermogen, eventueel mits beperkte randvoorwaarden (bv voor infiltratie of waterconservering);
2. Optie B - maatregelen met behoud van bestemming (type overstromingsvrij bouwen)
indien er een overstromingskans bestaat maar de bestemming compatibel kan zijn met het waterbergend vermogen mits overstromingsvrij bouwen;
3. Optie C - vrijwaren van bebouwing
indien de bestemming niet compatibel is met het waterbergend vermogen en vrijwaren van bebouwing op basis van de overstromingskans aangewezen is.

Hoofdstuk 7 omvat de conclusies voor het signaalgebied en geeft de richting weer op basis waarvan de omzendbrief “Richtlijnen voor de toepassing van de watertoets bij het vrijwaren van het waterbergend vermogen in signaalgebieden” in dit gebied toegepast moet worden. In dit hoofdstuk is ook de beslissing van de Vlaamse Regering van 31/03/2017 opgenomen.

De conceptnota, de omzendbrief en de beslissing van de Vlaamse Regering van 31/03/2017 zijn terug te vinden op www.signaalgebieden.be.

1 Situering

1.1 Algemeen

Gemeente(n): Aarschot

Provincie(s): Vlaams-Brabant

Ligging: Het signaalgebied is gelegen op grondgebied Aarschot, langs de kruising van de oude spoorweg Aarschot-Herentals met de Herseltseloop, net ten noorden van de Meertselstraat.

Bekken: Netebekken

Betrokken waterlopen: Herseltseloop, ook gekend als Kalsterloop.

Oppervlakte: 2,7 ha

Figuur: situering signaalgebied op orthofoto (medio 2015) met aanduiding van gewestwegen, straten, waterlopen en de bebouwingstoestand volgens het Grootchalig Referentiebestand GRB. Bronnen: AGIV, GRB Raadpleegdienst via wms (toestand 2015-04-20).

Huidige planologische bestemming:

Industriegebied

Globale beschrijving:

Het signaalgebied is volledig bebost (Eikenbos en alluviaal bos).

Figuur: situering signaalgebied op gewestplan met aanduiding van goedgekeurde BPA's en RUP's en weergave van de bebouwingstoestand volgens het Grootschalig Referentiebestand GRB. Bronnen: Ruimte Vlaanderen en AGIV, GRB Raadpleegdienst via wms (toestand 2015-04-20).

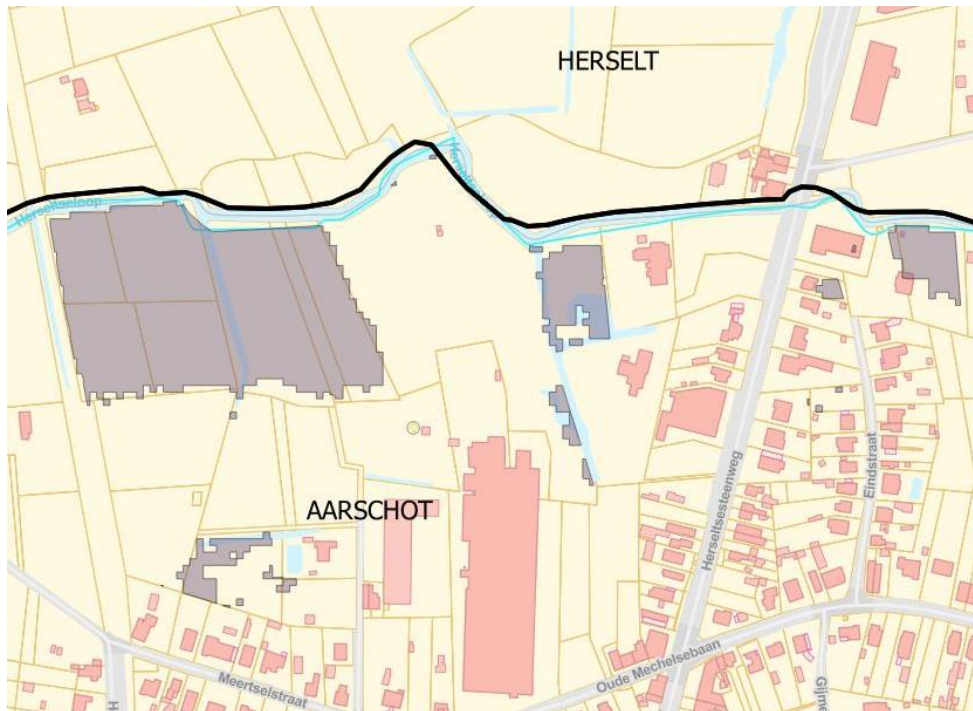
2 Selectie en afbakening signaalgebied

Op 12/11/2014 werd voorliggend signaalgebied door de Algemene Bekkenvergadering Netebekken geselecteerd voor opname in de prioritair te onderzoeken signaalgebieden. De motivatie voor opname is als volgt:

Het betreft een effectief overstromingsgevoelig gebied van meer dan 2 ha in een (nog) niet ontwikkelde harde gewestplanbestemming.

De afbakening van het signaalgebied werd tijdens het gevoerde overleg besproken. De contouren van het effectief overstromingsgevoelig gebied en het signaalgebied vallen nagenoeg volledig samen. De grenzen van het signaalgebied vallen samen met de perceelsgrenzen.

De andere kleinere clusters uit de oorspronkelijke GIS-matige afbakening (zie onderstaande figuur) werden niet weerhouden in de uiteindelijke afbakening, omdat het grotendeels achtertuinen betreft met een te verwaarlozen risico op aansnijding.

Figuur: oorspronkelijke GIS-matige afbakening van het signaalgebied

3 Watersysteem

3.1 Overstromingsrichtlijn¹

3.1.1 OVERSTROMINGSGEVAARKAART

In het kader van de Europese Overstromingsrichtlijn (ORL) werden overstromingsgevaar- en overstromingsrisicokaarten opgesteld aan de hand van hydraulische modellen. De overstromingsgevaarkaarten zijn de kaarten die de 'fysische eigenschappen' van de overstromingen beschrijven zoals de overstromingscontouren, waterdieptes en stroomsnelheden. De overstromingsgevaarkaarten geven geen informatie wat betreft de gevolgen, de kwetsbaarheid voor of het risico van de overstromingen.

De ORL stelt dat 3 scenario's in beschouwing dienen te worden genomen voor de overstromingskaarten: kleine kans op overstromingen (terugkeerperiode van grootteorde 1000 jaar of een uitzonderlijke gebeurtenis), middelgrote kans op overstromingen (terugkeerperiode van grootteorde 100 jaar) en grote kans op overstromingen (terugkeerperiode van grootteorde 10 jaar).

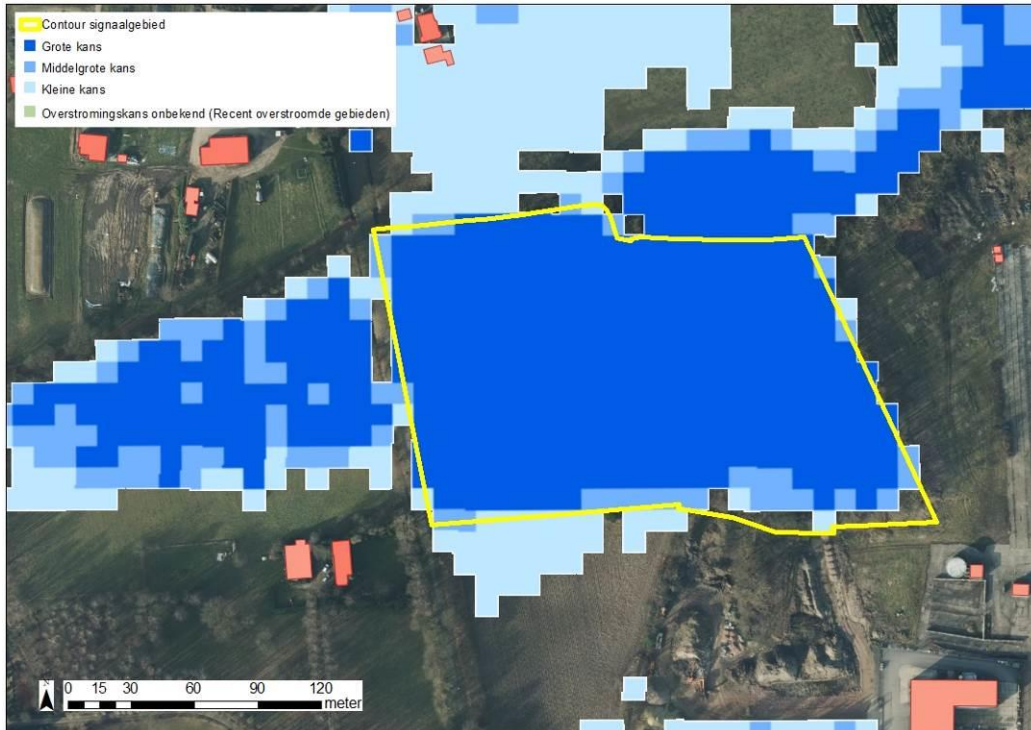
Vermits het niet zinvol is om voor elke waterloop hydraulische modellen op te stellen, werd in Vlaanderen de basiskaart hydrografisch netwerk opgesteld die alle waterlopen omvat waarvoor de overstromingsgevaar- en overstromingsrisicokaarten werden opgesteld. De basiskaart hydrografisch netwerk werd opgesteld volgens het principe dat alle waterlopen met een potentieel significant overstromingsrisico en waterlopen die water afvoeren van waterlopen met een overstromingsrisico meegenomen worden. Daarnaast werd ook de volledige kustlijn beschouwd.

Wanneer er geen gemodelleerde overstromingsgevaarkaarten beschikbaar zijn wordt enkel de kaart van de Recent Overstroomde Gebieden (ROG) weergegeven². De kaarten geven steeds de huidige situatie weer en houden geen rekening met mogelijke of geplande ingrepen.

¹ Richtlijn 2007/60/EG van het Europees Parlement en de Raad van 23 oktober 2007 over beoordeling en beheer van overstromingsrisico's. Deze richtlijn werd omgezet in het decreet Integraal Waterbeleid op 16 juli 2010.

² gebiedsdekkende afbakening van alle effectief overstroomde gebieden in Vlaanderen in de periode 1988 tot heden

Het gebied kent volgens de overstromingsgevaarkaart een grote kans op overstromingen (T10). De recente modellering van de Herseltseloop wijst eerder op overstromingen vanaf buien met een terugkeerperiode van ongeveer 25 jaar (kaart niet beschikbaar).

Figuur: De blauwe contouren geven de huidige overstromingskans weer. Hoe donkerder blauw, hoe groter de overstromingskans. De groene contour geeft de recente overstromde gebieden (ROG) weer, waar geen specifieke overstromingskans gekend is.

3.1.2 KLIMAATTOETS

De Overstromingsrichtlijn vraagt om bij het voorkomen of beperken van mogelijk negatieve gevolgen van overstromingen rekening te houden met o.a. de invloed van klimaatverandering. Onderstaande kaarten met klimaatprojectie werden opgemaakt in kader van de orbp-studie van VMM-AOW^[3] en geven niet alleen de overstromingskans (bij gemiddelde klimaatprojectie) maar ook de overstromingsdiepte (bij hoge klimaatprojectie). Vanuit het no regret principe lijkt het aangewezen om adaptief bouwen of waterbestendig bouwen af te stemmen op toekomstige overstromingshoogtes met hoge klimaatprojectie.

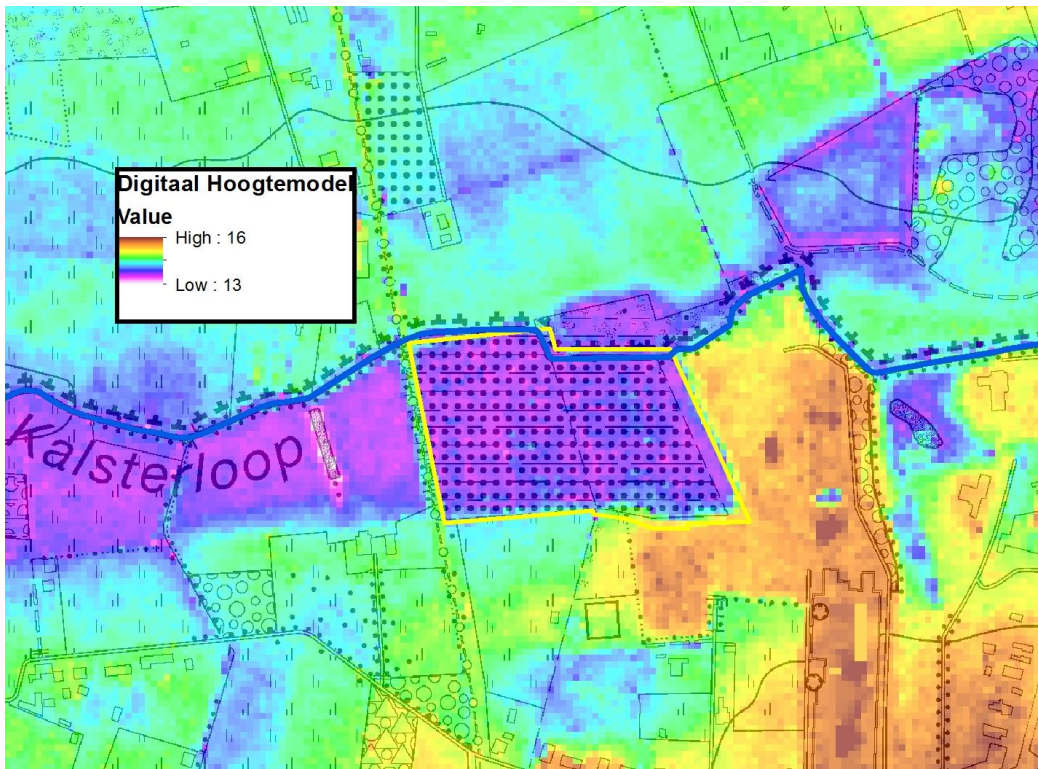
Voor de Herseltseloop is geen klimaattoets voorhanden.

3.2 Bespreking watersysteem

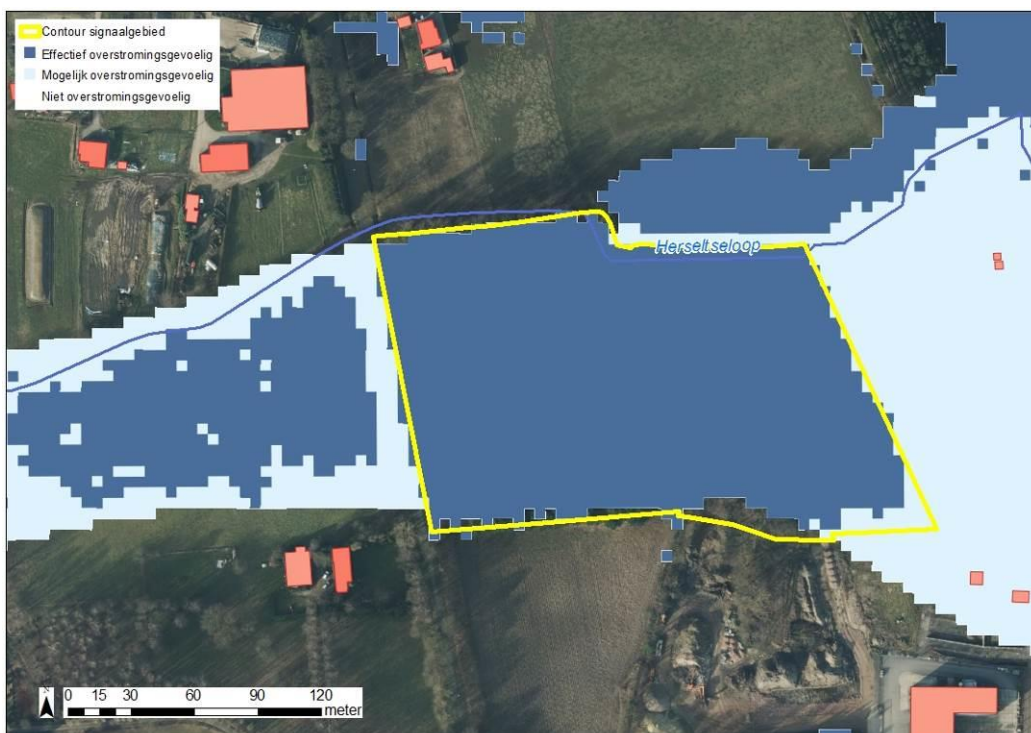
Het signaalgebied wordt aan de noordkant begrensd door de Herseltseloop. Het Digitaal terreinmodel toont duidelijk dat het bos/signaalgebied aanzienlijk lager gelegen is dan de (opgehoogde) omliggende percelen. De ophogingen vallen volledig samen met de perceelsgrenzen.

Op de watertoetskaart is het gebied zo goed als volledig aangeduid als effectief overstromingsgevoelig.

^[3] "Onderbouwing van het overstromingsrisicobeheerplan voor de onbevaarbare waterlopen, VMM, 2013"

Figuur: Digitaal Terreinmodel

Figuur: watertoetskaart van het signaalgebied op recente orthofoto (medio 2015) met aanduiding van de overstromingsgevoelige gebieden (lichtblauw = mogelijk overstromingsgevoelig; donkerblauw = effectief overstromingsgevoelig), volgens Ministerieel Besluit dd. 1/6/2014. Weergave van reeds goedgekeurde signaalgebieden in de omgeving.

4 Gebiedsvisie

4.1 Visie Integraal Waterbeleid

Gelet op feit dat het bos gelegen is in de onmiddellijke lagergelegen vallei van de Herseltse loop en het effectief overstromingsgevoelig is met een hoge frequentie, is vanuit het watersysteem een herbestemming aan de orde.

4.2 Ruimtelijke visie (structuurplannen ed.)

Gelet op het feit dat het een ruimtelijk bedreigd bos betreft, is Ruimte Vlaanderen er voorstander van om het gebied te herbestemmen.

Pagina 32 van het richtinggevend gedeelte van het gemeentelijk ruimtelijk structuurplan: "*De KMO-zone Ourodenberg wordt best voorbehouden voor de mogelijke uitbreiding van het aanwezige bedrijf. Het beboste deel gelegen in de vallei van de Molenbeek/Kalsterloop komt echter hiervoor niet in aanmerking (ca. 5 ha).*"

Pagina 52 van het richtinggevend gedeelte voorziet de "*opmaak van een RUP om de verschillende functies (wonen, bos, natuur, landbouw, recreatie, bedrijven) in het noordoostelijk deel van Aarschot beter op elkaar af te stemmen met inbegrip van de vallei van de Kalsterloop*".

Boscomplex Meertsels, enkele honderden meters ten westen van het signaalgebied, wordt als prioritair gebied voor natuur naar voor geschoven in het GRS.

4.3 Lopende initiatieven:

Geen.

5 Historiek overleg lokale besturen

Bij de screening van de relevante signaalgebieden en de opmaak van de ontwerp-startbeslissingen werden naast de lokale besturen ook andere relevante instanties uitgenodigd.

- Stad niet aanwezig op vooroverleg prioritering signaalgebieden reeks 3 op 11/09/14;
- Goedkeuring prioritering reeks 3 door algemene bekenvergadering op 12/11/2014 (stad niet aanwezig);
- Vooroverleg signaalgebied Meertselstraat op 07/07/2015 te Herselt. Aanwezig: bekensecretariaat (Tom Gabriels), Ruimte Vlaanderen (Geert Stichelbaut), Peter Maris (provincie Vlaams-Brabant). Stad niet aanwezig.
- Schriftelijke consultatie ontwerp startbeslissing op 25/05/2016 aangezien de stad Aarschot niet ingegaan is op uitnodigingen voor overleg, en de dienst Ruimtelijke Ordening van de stad Aarschot na bevraging telefonische meedeelde dat men hier geen rol in zag voor hen, omdat het een beleidsaangelegenheid betreft. Geen reactie ontvangen vanuit de stad Aarschot. Voor zover bekend niet behandeld op het college van burgemeester en schepenen.
- Stad Aarschot afwezig op algemene bekenvergadering van 13/06/2016.

6 Keuze ontwikkelingsperspectief, instrument en initiatiefnemer

Voor signaalgebied Meertselstraat zijn volgende beleidsopties van toepassing:

C: nieuwe functionele invulling voor het gebied

Het signaalgebied wordt, in overeenstemming met de feitelijke toestand, herbestemd.

B: maatregelen met behoud van bestemming

Niet van toepassing

A: watertoets

Niet van toepassing

Instrument:

Niet bepaald

Initiatiefnemer:

Niet bepaald

7 Conclusie signaalgebied en beslissing Vlaamse Regering

Conclusie signaalgebied

Het signaalgebied dat de bestemming industriegebied heeft, is nagenoeg volledig effectief overstromingsgevoelig en kent een grote overstromingskans. Het signaalgebied moet, gelet op de hoge overstromingsfrequentie, in overeenstemming met de feitelijke toestand (bos), herbestemd worden.

Beslissing Vlaamse Regering d.d. 31/03/2017

De Vlaamse Regering hecht haar goedkeuring aan het bovenstaand ontwikkelingsperspectief en gelast de bevoegde instanties om het ontwikkelingsperspectief te respecteren en de voorwaarden uit de ontwerp-startbeslissing door te vertalen bij de toepassing van de watertoets.